7/2397 -3-
ÇOK ACİL/GİZLİ
265

T.C.
DIŞİŞLERİ BAKANLIĞI
Siyaset Planlama Genel Müdürlüğü

SAYI : SPGM/2300-537-581
KONU: 7/2397 sayılı yazılı soru önergesi

6554/16292

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : 06.10.2000 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-6895 sayılı yazıları.

Karaman Milletvekili Sayın Zeki Ünal'ın ilgide kayıtlı yazılarına konu soru önergelerinin yanıtları ilişikte sunulmuştur.

Saygılarımla sunarım.

İsmail CEM
Bakan

EKLER:
EK-1 Soru Önergesi Yanıtı (2 nüsha)

7/2397 -4-

266

KARAMAN MİLLETVEKİLİ SAYIN ZEKİ ÜNAL'IN
YAZILI SORU ÖNERGESİ

SORU 1: Kıbrıs görüşmeleri hangi safhadadır?

YANIT: AB Lüksemburg Zirvesi'nde (Aralık 1997) alınan GKRY ile üyelik müzakerelerinin başlatılması kararı nedeniyle kesintiye uğrayan Kıbrıs müzakere sürecinin yeniden canlandırılması girişimleri 1999 yılının ikinci yarısında uluslararası platformda hız kazanmış, bunun sonucunda BM Genel Sekreteri Annan'ın 14 Kasım 1999 günü yaptığı bir açıklama ile yeni bir sürece girilmiştir..

Aracılı konuşmalar olarak adlandırılan bu sürecin amacı, Genel Sekreterin açıklamasında da belirtildiği şekilde, "iki taraf arasında kapsamlı bir çözüme yönelik anlamlı müzakereler için zeminin hazırlanması"dır. Geçmişteki süreçlerle bağlantısı olmayan yeni bir temel üzerinde başlatılmıştır.

Aracılı konuşmalar, BM Genel Sekreteri Annan ve/veya Kıbrıs Özel Danışmanı De Soto tarafından yürütülmekte, süreç zarfında KKTC Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş ile Kıbrıs Rum Lideri Klerides herhangi bir şekilde yüzyüze gelmemektedirler.

Aracılı konuşmalar süreci çerçevesinde bugüne kadar dört tur gerçekleştirilmiştir.

Bu görüşme turlarında Cumhurbaşkanı Sayın Denktaş, iki egemen devletin ortaklığına, 1960 Garanti sisteminin devamına ve Kıbrıs Adasına ilişkin olarak iki anavatan arasındaki dengeye dayanan konfederasyon önerisini BM yetkililerine ayrıntılı olarak sunmuş, De Soto'nun bazı ön fikirlerine ilişkin görüşlerini ve tepkilerini dile getirmiş, Türk tarafının nasıl bir çözüm öngördüğünü kapsamlı bir biçimde ortaya koymuştur. Bu doğrultuda, çözümün her iki halkın bireylerini karşı karşıya getirmeyecek, yeni huzursuzluklara yol açmayacak Ada'daki iki devlet arasında işbirliği köprülerinin kurulmasını hedefleyen basit bir mekanizmaya dayalı olması gerektiğini, karar almada "consensus", katılımda eşitlik ve rotasyon ilkelerinin esas olduğunu vurgulamıştır.

Bu görüşmelerde, Türk tarafının temel tezini ve hareket noktasını, Kıbrıs'taki iki farklı halkı temsil eden iki ayrı, egemen devlet arasında bir konfederasyon kurulması önerisi oluşturmaktadır. Bu doğrultuda Kıbrıs'taki temel parametrelerden birisini oluşturan "tarafların eşit statüsü" üzerinde önemle durulmakta, bizim için Kıbrıs'ta zeminin hazırlanmasının, zeminin eşitlenmesi ile eşanlamlı olduğu vurgulanmaktadır.

Nitekim, BM Genel Sekreteri de, dördüncü tur görüşmelerin ilk gününde yaptığı açılış beyanında, tarafların aracılı konuşmalar sürecini siyasi bakımdan eşit olarak yürüttüklerini ve sadece kendilerini temsil ettiklerini, kapsamlı çözümün Ada'da yeni bir ortaklığın kurulmasını hedeflediğini, tarafların eşit statülerinin kapsamlı çözümde mutlak ve açıkça kabul edilmesi ve müzakereler sırasında tarafların eşit statüsünün açık ve pratik hükümlerle kapsamlı çözüme yansıtılması gerektiğinin altını çizmiştir.

Ancak, Kıbrıs Rum tarafı "siyasi eşitlik" dahil Kıbrıs'taki gerçekleri inkar eden tutumunu, Ada'nın tümünü temsil eden tek yasal hükümet olduğu yönündeki kabul edilemez iddialarını sürdürmektedir.

Halihazırda Kıbrıs Rum tarafının bu uzlaşmaz tutumu çözüme giden yolda en büyük engeli oluşturmaktadır.

SORU 2: Kıbrıs Rum Yönetimi'nin AB'ne girmek istekleri, AB'nce uygun görülür ve tam üyeliğe kabul edilirse, KKTC'nin durumu ne olacaktır?

YANIT: Kıbrıs'ta dil, din, kültür, etnik yapı itibariyle iki farklı halk, bu iki halkı temsil eden, iki ayrı, eşit ve egemen devlet bulunmaktadır. Bu gerçek inkar edilemez.

Türkiye'nin Kıbrıs politikası bu temele dayanmaktadır. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin varlığını sürdürmesi, gelişmesi, Kıbrıs Türk Halkı'nın refah, güven ve huzur içinde yaşaması Türkiye'nin öncelikli dış politika hedefleri arasında yer almakta ve bu doğrultuda gereken her türlü adım atılmaktadır.

Güney Kıbrıs Rum Yönetimi AB'ne 1990 yılında tek taraflı olarak üyelik müracaatında bulunmuş ve bu müracaat, uluslararası hukuka ve 1959-60 tarihli Kıbrıs ile ilgili anlaşmalara aykırı olmasına rağmen AB Komisyon ve Konseyinde kabul edilmiştir. 1997 Lüksemburg zirvesinde GKRY ile AB arasında tam üyelik müzakerelerinin başlatılması kararlaştırılmıştır.

Lüksemburg zirvesinde tam üyelik görüşmelerinin Ada'daki yasal olmayan "Kıbrıs Hükümeti" ile yürütüleceği, bu görüşmelere Kıbrıs Türk tarafının ancak toplum temsilcileri olarak ve Rum heyeti içinde katılabilecekleri açıklanmıştır.

KKTC tabiatıyla bu öneriyi kabul etmemiş ve müzakere heyetinde yer almamıştır.

Türkiye ve KKTC çeşitli vesilelerle yaptıkları ortak açıklamalarda GKRY'nin AB üyeliğinin sonuçlarına ilişkin politikalarını açıklamışlardır.

Bu konudaki tutumumuz, başta Türkiye ve KKTC Cumhurbaşkanlarınca 20 Ocak 1997 tarihinde yapılan ve 21 Ocak 1997 tarihinde de TBMM tarafından onaylanan Ortak Deklarasyon olmak üzere, pek çok karar, deklarasyon ve açıklama ile ortaya konmuştur. Buna göre, " Avrupa Birliği'ne tam üyelik için yapmış olduğu uluslararası hukuka aykırı tek taraflı müracaata istinaden Güney Kıbrıs Rum Yönetimi ile Avrupa Birliği arasında tam üyelik görüşmelerinin başlatılmasını, Türk tarafı Kıbrıs'ta müzakere süreci içinde ortaya çıkmış bulunan çözüm çerçeve ve parametrelerinin bütünüyle ortadan kalkması olarak değerlendirecek, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin tek başına Avrupa Birliği üyeliği yolunda atacağı her adım Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin Türkiye ile bütünleşme sürecini hızlandıracaktır." Bu husus, Hükümetimizin AB Lüksemburg Zirvesi sonrasında 14 Aralık 1997 günü yaptığı açıklamanın yanısıra, 23 Nisan 1998 tarihli Türkiye - KKTC Ortak Deklarasyonu ve 20 Temmuz 1999 tarihli Ortak Açıklaması ile de teyid edilmiştir.

Türkiye'nin bu çizgiden herhangi bir ödün vermesi sözkonusu değildir.

Nitekim, Sayın Başbakanımız, Helsinki Zirvesi sonrasında yaptığı açıklamada bu hususları teyid etmiş, " Kıbrıs ile ilgili görüşmelerden bir sonuç alınamaması durumunda dahi, GKRY'nin "Kıbrıs" adı altında Avrupa Birliği'ne üyelik işleminin uygulanabileceği izleniminin verilmesinin çok sakıncalı olduğunu, bu konudaki görüşümüzün herkes tarafından bilindiğini, bu tutumumuzun değişmeyeceğini, Kıbrıs'ta iki ayrı devlet bulunduğu gerçeğinin hiçbir şekilde inkar edilemeyeceğini, Türkiye ile KKTC arasındaki özel ilişki ve bağların, Avrupa Birliği'nin Kıbrıs konusunda izleyeceği tutuma paralel olarak gelişmeye devam edeceğini" vurgulamıştır.

SORU 3: Kıbrıs'ın bütçe açığı ne kadardır? Açık hangi kaynakla kapatılmaktadır?

YANIT: Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin 1999 yılı bütçe açığı 19.8 Trilyon Türk Lirası'dır. 2000 yılı bütçe açığının ise 37.5 Trilyon Türk Liras olacağı tahmin edilmektedir. Bütçe açıkları Türkiye Cumhuriyeti'nce verilen kredi yardımlarından karşılanmaktadır.

SORU 4: Türkiye Kıbrıs'a yılda ne kadar para yardımı yapmaktadır?

YANIT: Türkiye Cumhuriyeti'nce Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne 1996 yılına kadar 50-60 Milyon ABD Dolar civarında yardım yapılmıştır. 1996 yılından itibaren verilen kredi yardımlarıyla 1996 yılında 86.1, 1997 yılında 132.6, 1998 yılında 243.8, 1999 yılında 158.5 ve 2000 yılında 195.5 Milyon ABD Doları yardım yapılmıştır.